

7. Kryminalistyka [Criminalistics] : pidruch. / za red. V. V. Tishchenka. Odesa : Vydavnychiy dim «Helvetyka», 2017. 556 p. [in Ukr.].

8. Kryminalnyi protses [Criminal procedure] : pidruch. / L. D. Udalova, V. V. Rozhnova, D. P. Pysmennyi ta in. ; za zah. red. D. P. Pysmennoho, L. D. Udalovoi, M. A. Pohoretskoho, S. S. Cherniavskoho. Kyiv : «Tsentri uchbovoi literatury», 2022. 780 p. [in Ukr.].

9. Tertyshnyk, V. M. (2017). Kryminalnyi protses Ukrainy [Criminal procedure of Ukraine] : pidruch. 7-e vyd., dop. i pererob. Kyiv : Alerta. 840 s. [in Ukr.].

ABSTRACT

The article deals with problems of using modern scientific achievements in criminal proceedings. The attention is drawn to the fact that the achievements of various branches of knowledge have long been used in the process of detection and investigation of criminal offenses. At the initial stage, such knowledge was used to clarify the circumstances of the criminal offense (establishing the causes of death, the validity or forgery of the relevant document, etc.). Over time, the need to apply special knowledge in criminal proceedings is enshrined in the relevant regulations. Under of martial law and hostilities, the investigator does not always have an objective opportunity to draw up a protocol at the place of the investigative action, and it is extremely necessary to objectively and fully record its process and results. In this case, a full video recording of the procedural action with the subsequent execution of the protocol of its conduct helps. Video recording should be considered not only as an effective and objective way to record the course of the procedural action and obtained results.

Keywords: *technical means of fixation, video recording, procedural actions, investigative actions, interrogation, search, investigator, procedural guarantees, protocol of investigative action.*

УДК 343.982.33

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-1-245-251

Ігор ПІРИГ[©]
доктор юридичних наук, професор

Сергій ПРОКОПОВ[©]
викладач

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ОБЛІКІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

У статті приділено увагу практичному використанню криміналістичних обліків при розслідуванні кримінальних правопорушень. Акцентовано на використанні обліків оперативно-пошукового та інформаційно-довідкового призначення для вирішення ідентифікаційних і діагностичних завдань розслідування. Розглянуто особливості використання окремих видів обліків для вирішення конкретних завдань розслідування на початковому та подальшому етапах розслідування залежно від завдань розслідування та слідчої ситуації, що склалася на певному етапі розслідування.

Ключові слова: *кримінальне провадження, криміналістичні обліки, слідчий, етапи розслідування, типові слідчі ситуації, інформаційні системи.*

Постановка проблеми. Основним завданням інформаційного забезпечення

© І. Пиріг, 2022

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-8391-067X>

pira@ua.fm

© С. Прокопов, 2022

proko@ua.fm

досудового розслідування є збирання та обробка всієї необхідної інформації про злочин та надання можливості отримання цієї інформації слідчим у зручному вигляді з метою її використання при розслідуванні [1, с. 338]. Накопичення та систематизація інформації, отриманої під час проведення розслідування, є складовою діяльності слідчих, експертних, інформаційно-аналітичних та інших підрозділів Національної поліції. Результатом такої діяльності є криміналістичні обліки, що зосереджені у: Національній поліції України, а саме Департаменті інформаційно-аналітичної підтримки (далі – ДІАП); Державній прикордонній службі України; Державній міграційній службі України; Головному сервісному центрі МВС України; Експертній службі МВС України [2, с. 47–48].

Використання тих чи інших видів криміналістичних обліків у діяльності з розслідування кримінальних правопорушень залежить від етапів розслідування, поставлених завдань та слідчої ситуації, що склалася на певний момент розслідування. В окремих ситуаціях розслідування у слідчих виникають питання щодо застосування інформації, що міститься в обліках, у зв'язку з різноманітністю видів криміналістичних обліків та їх широким функціональним призначенням. Тому розробка рекомендацій щодо можливостей використання криміналістичних обліків у типових слідчих ситуаціях буде корисною для підвищення результативності діяльності з розслідування кримінальних правопорушень.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми.

Використанню криміналістичних обліків у розслідуванні окремих видів кримінальних правопорушень приділялася значна увага з боку вітчизняних науковців: В. Арешонкова, В. Бахіна, А. Волобуєва, В. Гончаренка, В. Журавеля, А. Іщенка, Н. Клименко, І. Когутича, В. Кузьмічова, В. Лисенка, В. Лисиченка, В. Лукашевича, Г. Матусовського, О. Мотляха, О. Одерія, М. Салтевського, Р. Степанюка, В. Стратонова, В. Тіщенко, П. Цимбала, К. Чаплинського, Ю. Черноус, С. Чернявського, В. Шевчука, В. Шепітька, М. Щербаківського, В. Юсупова та ін. Безпосередньо дослідженню проблем створення та використання криміналістичних обліків приділено увагу у дослідженнях В. Пашко (1995 р.), Є. Лук'янчикова (2005 р.), В. Бірюкова (2009 р.), В. Хахановського (2010 р.), С. Кадук (2010 р.), А. Волкової (2012 р.) та Д. Дабіжі (м. Київ, 2017 р.), В. Приходько (2020 р.), Р. Демчишак (2021 р.).

Метою статті є розробка рекомендацій щодо можливостей використання криміналістичних обліків у типових слідчих ситуаціях при розслідуванні кримінальних правопорушень.

Виклад основного матеріалу. Інформація, що міститься у криміналістичних обліках, за своєю правовою природою неоднорідна. У тих випадках, коли її джерелами або носіями є об'єкти, причинно пов'язані з кримінальним правопорушенням, тобто коли вона складає масиви обліків розшукового призначення (наприклад, сліди пальців рук, вилучені з місця події, стріляні гільзи, опис викраденої речі тощо) і отримана із законних джерел відповідно до певної процедури, вона є потенційно доказовою. В інших випадках, коли інформація містить довідкові дані, вона є орієнтуючою. Поділяючи реєстраційну інформацію на потенційно доказову або потенційно орієнтуючу, ми маємо на увазі, що у разі її невикористання на практиці вона втрачає значення і в оперативно-розшуковому, і у кримінально-процесуальному значенні. Обидва види інформації використовуються при розслідуванні, але перша вирішує, як правило, ідентифікаційні завдання розслідування: встановлення особи, причетної до вчинення правопорушення, а друга – діагностичні: висунення версій, встановлення механізму події тощо.

Суб'єктами, які забезпечують функціонування, тобто реєстрацію, зосередження та систематизацію об'єктів або відомостей про них, виступають експерти або працівники ДІАП. Суб'єктами ж використання криміналістичних обліків є дізнавач, працівник оперативного підрозділу, слідчий, прокурор, суддя, тобто особи, функціональними обов'язками яких є здійснення доказування. При цьому суб'єктами формування криміналістичних обліків, тобто виявлення та вилучення певних об'єктів або отримання інформації, можуть бути працівники органів дізнання, досудового розслідування, спеціалісти-криміналісти, інші співробітники поліції, а також експерти експертної служби МВС України.

На різних етапах розслідування слідчому доводиться вирішувати низку завдань діагностичного характеру: висунення версій; встановлення ознак підозрюваного, місця його можливого появлення; встановлення механізму вчинення злочину, мети та мотивів

тощо, а також ідентифікаційного характеру: ототожнення особи підозрюваного; слідів знарядь зламу, взуття, транспортних засобів тощо. Зазначені завдання виконуються комплексним використанням обліків довідкового та розшукового призначення.

Дії, пов'язані з постановкою об'єктів на облік та їх перевіркою інформаційно-пошуковими системами, мають значення та використовуються переважно на початковому етапі розслідування. При цьому, залежно від ситуації розслідування, використовуються, як правило, сукупність інформаційних даних, що містяться у різних базах, та результати перевірки різних інформаційно-пошукових систем.

Зважаючи на різноманітність інформаційних систем та, відповідно, інформації, що знаходиться в них, обсяг і характер її використання у практиці розслідування залежить від ситуацій, що склалися на певному етапі розслідування, або слідчих ситуацій. Дослідженню поняття слідчої ситуації присвячено достатню кількість наукових робіт. Так, на думку М. Салтевського, «слідча ситуація – це сукупність актуалізованої суб'єктами кримінального процесу доказової інформації, відображена в матеріальній обстановці події злочину» [3, с. 302]. У двох значеннях розглядає поняття слідчої ситуації В. Шепітько: широкому, як сукупність усіх умов, що впливають на розслідування і визначають його особливості, та вузькому, як характеристику інформаційних даних, що має слідство на конкретному етапі розслідування [4, с. 187].

Аналіз наукової літератури та результати власних досліджень свідчать, що на формування слідчих ситуацій впливають такі чинники, як наявність або відсутність: події злочину; особи підозрюваного та його слідів (трасологічних: рук, ніг, взуття; біологічних; одорологічних тощо); співучасників злочину або слідів, що вказують на вчинення злочину у групі; потерпілого або свідків, очевидців та обсягу інформації, якою вони володіють; знарядь вчинення злочину чи їх слідів; предмета посягання.

Розглянемо типові слідчі ситуації та можливість використання при цьому інформаційних баз даних. За типової слідчої ситуації наявні ознаки злочину, на що вказують залишені матеріальні сліди, особа злочинця невідома, відсутні свідки та очевидці. Це найбільш несприятлива для розслідування ситуація. Для встановлення особи злочинця у такій ситуації використовуються криміналістичні обліки залежно від виду слідів, залишених на місці події. Першочергове значення при цьому має дактилоскопічний облік, що реалізується у формі автоматизованої інформаційно-пошукової системи (далі – АПС) «Дакто-2000». Перевірка слідів, вилучених на місці події, дає позитивні результати, якщо особа раніше була затримана та її дактилокарта є у базі даних. Перспективним напрямом використання дактилоскопічного обліку є підвищення мобільності систем введення інформації та, відповідно, швидкості її перевірки. Цього можна досягти шляхом створення пересувних комплексів введення слідів рук із використанням «живого» сканування безпосередньо на місці їх вилучення, об'єднаних із системою «Дакта-2000», що починала б перевірку відразу після вчинення кримінального правопорушення. Впровадження такої системи могло б мати позитивні результати у ситуації затримання підозрюваного на місці події, його дактилоскопіюванні та перевірці у базі даних. Такого роду діяльність могли б виконувати спеціалісти-криміналісти слідчих підрозділів поліції. Досвід створення згаданих пересувних дактилоскопічних систем засвідчив позитивні результати у США та країнах Європи. В окремих штатах США дактилоскопічні сканери встановлено у машинах патрульної поліції. Поряд із дактилоскопічними у цій ситуації можуть бути використані обліки слідів взуття, транспортних засобів, знарядь зламу, профілів ДНК.

Типовою є слідча ситуація, коли наявні ознаки злочину, присутні свідки та очевидці, які запам'ятали злочинця та можуть його описати, або є його відеозображення, зафіксоване камерою відеоспостереження. У цьому випадку спочатку потрібно скласти суб'єктивний портрет підозрюваного зі слів свідків-очевидців. Серед сучасних систем програмного забезпечення можна відмітити програмний комплекс «Фоторобот», розроблений для автоматизації процесу створення суб'єктивних портретів шляхом компонування на екрані дисплея графічних образів із бази готових елементів обличчя, що пропонується компанією «Експертні системи» (м. Київ). Складений композиційний портрет перевіряється з використанням автоматизованої системи портретної ідентифікації «Портрет». Система призначена для централізованого обліку та розшуку осіб і суб'єктивних портретів. Ця система дозволяє також введення і завантаження зображень, отриманих із камер відеоспостереження, сканерів та графічних файлів. Незважаючи на простоту у використанні та відносно невелику вартість обладнання цієї

ідентифікаційної системи, вона поки що не знайшла свого застосування на центральному рівні. Окремі обласні НДЕКЦ її використовують, але база зображень злочинців є незначною, а отже, й ідентифікаційні можливості встановлення правопорушника за його зображенням зменшуються.

Більш сприятливою для розслідування є слідча ситуація, коли особу підозрюваного встановлено, але не затримано, та його місцезнаходження невідомо. У цьому випадку потрібне комплексне використання інформації криміналістичних обліків НДЕКЦ та інших підрозділів МВС, зокрема ДІАП, на центральному та обласному (управління (відділів) поліції) рівнях. Також для перевірки особи можуть використовуватись інформаційні бази інших відомств, зокрема: Державної міграційної служби, Прокуратури України, СБУ, НАБУ тощо, а в окремих ситуаціях Інтерполу та Європолу. Поряд із цим можливим є використання баз даних підприємств та організацій банківської системи, медичних установ, транспортних підприємств тощо. Перевірка особи правопорушника за зазначеними базами є завданням органів досудового розслідування поліції, але отриману при цьому інформацію потрібно використовувати в комплексі з даними обліків інших відомств.

За наявності будь-яких відомостей про особу підозрюваного доцільним, на наш погляд, є використання запропонованих О. Косиченко та Л. Рибальченко сучасних інформаційно-аналітичних програм із можливістю візуалізації. Криміналістична візуалізація дозволяє відображати невидимі або слабовидимі предмети та процеси, фіксувати ознаки об'єктів, систематизувати їх у інтерактивні схеми. Питання представлення результатів криміналістичної томографії актуальне не тільки для комп'ютерної форми, але й для реальних моделей та надрукованих 3D-принтерами. Дані криміналістичних зображень дають загальне уявлення і вимагають подальшої розробки для використання технічних засобів у кримінальному провадженні [5, с. 165].

Окрім загальноприйнятих та розроблених криміналістикою типових слідчих ситуацій, на початковому етапі розслідування зазвичай виникає велика кількість окремих ситуацій, котрі у повному обсязі неможливо передбачити. Наприклад, якщо отримано інформацію про використання транспортного засобу під час вчинення кримінального правопорушення або про незаконне заволодіння транспортним засобом. У такій ситуації доцільно використання можливостей інформаційної підсистеми (далі – ІП) «Гарпун» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – «ІПНП»), що містить інформацію про транспортні засоби усіх типів, як-от: автомобілі, автобуси, мотоцикли всіх типів, марок і моделей, самохідні машини, причепа та напівпричепа до них, мотоколяски, інші прирівняні до них транспортні засоби та мопеди, що розшуковуються у межах кримінального, виконавчого провадження, провадження у справах про адміністративні правопорушення, оперативно-розшукової діяльності, а також за ухвалою слідчого судді, суду [6]. Після встановлення транспортного засобу за даними зазначеної підсистеми потрібно його ідентифікувати за слідами, виявленими на місці події, а також перевірити на причетність до вчинення інших правопорушень за допомогою обліку слідів транспортних засобів, що містяться в обласному НДЕКЦ.

Під час вирішення ідентифікаційних завдань частіше за все використовуються криміналістичні обліки експертної служби МВС України, насамперед такі, як: куль і гільз зі слідами зброї (кулегільзотека); картотека фальшивих грошей; підроблених документів, виготовлених із застосуванням засобів поліграфії; картотека слідів рук, вилучених із місць нерозкритих злочинів; дактилокартотека осіб, які підлягають обліку; колекція фонограм із голосами осіб, які анонімно повідомляли про загрозу вибуху; слідів взуття, транспортних засобів, знарядь злочину, що формується із їхніх зображень, знятих із місць подій за різними видами злочинів; картотека генетичних ознак людини (профілів ДНК). Після встановлення особи з використанням інформації наведених систем з метою доказування проводиться експертиза, висновок якої є джерелом доказів.

Ситуація, коли правопорушника затримано з документами, що посвідчують особу, є сприятливою для розслідування. У такій ситуації особа перевіряється на предмет: вчинення нею інших кримінальних правопорушень або знаходження під поліцейським наглядом за ІП «Особа» системи «ІПНП»; вчинення злочинів у минулому за ІП «ОДК»; наявності у неї дозволу на зберігання, носіння, перевезення зброї за ІП «Зареєстрована зброя»; включення її до реєстру суб'єктів підприємницької діяльності –

юридичних осіб за ІП «ЄДРПОУ» системи «ІПНП». У разі виявлення, що особа є раніше судимою, в інформації зазначених підсистем можна знайти дані про місце і час затримання, намагання протидіяти працівникам поліції, прояви агресивності, наявності при затриманні викрадених речей, зброї, наркотичних засобів тощо, а також дані про спосіб життя, нахили, звички, стосунки з членами сім'ї, колегами, товаришами, сусідами тощо.

Несприятливою вважається ситуація, за якої злочинець не затриманий, але є свідки та очевидці, які його запам'ятали та можуть описати, або є відеозображення, зафіксоване камерою відеоспостереження. У цьому випадку виникає необхідність встановлення місця ймовірного знаходження або з'явлення підозрюваного, організації розшуку шляхом проведення слідчих (розшукових) дій, інших пошукових заходів. При цьому зі слів свідків-очевидців складається суб'єктивний портрет підозрюваного з використанням програмного комплексу «Фоторобот». Складений композиційний портрет перевіряється за допомогою автоматизованої інформаційно-пошукової системи портретної ідентифікації. Ця система також дозволяє введення зображень, отриманих із камер відеоспостереження. На жаль, маємо констатувати, що така система не набула достатнього розвитку та запровадження у підрозділах експертної служби МВС України. В окремих обласних центрах такі програми встановлені, але база даних зображень портретів осіб є невеликою, що унеможливує її повноцінне використання. Водночас можна скористатись ІП «Розшук» системи «ІПНП», що містить інформацію про осіб, які переховуються від слідства та ухиляються від відбування покарання або зникли безвісти. В ІП «Пізнання» системи «ІПНП» містяться відомості щодо зниклих безвісти, невпізнаних трупів та осіб, які не здатні через стан здоров'я або вік повідомити інформацію про себе.

Після проведення комплексу слідчих (розшукових) дій, направлених на встановлення особи злочинця та його затримання, тобто після вирішення завдань початкового етапу розслідування, починається наступний, основним завданням якого є формування доказової бази. Дії слідчого (дознавача) повинні бути спрямовані не тільки на збирання інформації, але й на ретельну її оцінку та систематизацію. При цьому потрібно враховувати, наскільки повні й достовірні відомості було отримано на початковому етапі, можливості отримання нової інформації залежно від позиції підозрюваного та його дій, що можуть сприяти проведенню розслідування або протидіяти йому.

На подальшому етапі розслідування виникають ситуації, пов'язані з перевіркою правдивості наданих підозрюваним відомостей та встановленням його причетності до раніше вчинених кримінальних правопорушень. Формування слідчих ситуацій подальшого етапу розслідування значною мірою пов'язане з позицією, що займає підозрюваний. На цьому етапі можна виділити такі типові слідчі ситуації: 1) підозрюваний визнає повністю свою провину та співпрацює зі слідством, що є найбільш сприятливою для розслідування ситуацією; 2) підозрюваний у вчиненні кримінального правопорушення визнає свою провину частково та замовчує певні епізоди злочинної діяльності, що є з точки зору сприятливості ситуацією пограничного плану; 3) підозрюваний заперечує власну провину та відмовляється співпрацювати зі слідством, що супроводжується даванням неправдивих показань або відмовою від давання показань, що є найбільш несприятливою ситуацією.

При вирішенні питань використання криміналістичних обліків ми спиралися лише на типові слідчі ситуації. На жаль, неможливо надати рекомендацій щодо кожної з усіх можливих окремих ситуацій, оскільки це залежить від виду правопорушення та конкретної ситуації розслідування. У загальному вигляді на причетність до вчинення інших правопорушень підозрюваного можливо перевірити за обліками експертної служби МВС України, якщо цього ще не було зроблено або перевірка здійснювалася тільки на регіональному рівні. Також можна встановити коло знайомих, які можуть бути співучасниками правопорушення, за обліками ДІАП. Отриману при цьому інформацію використовують при обранні тактичних прийомів проведення тих чи інших слідчих (розшукових) дій.

Одним із основних критеріїв використання криміналістичних обліків, особливо на початковому етапі розслідування, є оперативність та швидкість отримання інформації слідчим. Розглядаючи можливості інформаційного забезпечення у подоланні протидії досудовому розслідуванню, В. Плетенець зазначає, що велике значення має

результативність застосування інформації, зумовлена часом від моменту її отримання. Чим швидше реалізується інформація з моменту її отримання, тим вплив її більший, а ефективність діяльності є вищою [7, с. 241]. Свою тезу автор обґрунтовує збільшенням ступеня інформованості щодо результатів розслідування незацікавлених осіб, ускладненням подолання цих проявів, унеможливленням визначення кола причетних до витоку інформації осіб та надання їх діям правової оцінки.

Інструкцією з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України передбачено, що «криміналістичні обліки створюються з метою використання їх для запобігання, виявлення, розкриття і розслідування злочинів та інших правопорушень при здійсненні оперативно-розшукової діяльності, дізнання та досудового слідства, а також з метою підвищення рівня інформаційного забезпечення проведення експертних досліджень». Пунктом 1.6.2 цієї ж Інструкції передбачено, що «інформаційно-довідкові колекції призначені для використання об'єктів, уміщених до них, під час проведення експертних досліджень, створення науково-дослідних та дослідно-конструкторських розробок, оновлення методичної та нормативної бази судової експертизи, підготовки орієнтовної інформації, узагальнення відомостей про причини й умови вчинення злочинів та інших правопорушень з метою запобігання їм» [8]. Також у пункті 1.16 зазначено, що «об'єкти, що знаходяться в криміналістичних обліках експертної служби МВС України, якщо це не зашкодить функціонуванню обліків, можуть надаватися за окремими запитами державним спеціалізованим установам судової експертизи з метою їх використання при проведенні експертних досліджень, створенні науково-дослідницьких та дослідно-конструкторських розробок, оновлення методичної та нормативної бази судової експертизи». Тобто нормативним актом МВС України прямо передбачений інший напрям використання криміналістичних обліків, що полягає у забезпеченні проведення експертизи та вдосконалення методик експертних досліджень. Розробка зазначеного напрямку на основі сучасних експертних та інформаційних технологій є перспективною для подальших наукових досліджень.

Висновки. Проаналізувавши можливості використання криміналістичних обліків у розслідуванні кримінальних правопорушень, можна зазначити, що інформація, що міститься у них, використовується протягом усього розслідування. Види криміналістичних обліків, що потрібно використати, обсяг необхідної інформації визначається слідчим залежно від етапу розслідування, слідчої ситуації, що склалася на даному етапі, та наявності фактичних даних, що знаходяться у матеріалах кримінального провадження на даний момент. Від умілого та оперативного використання інформації, що міститься в криміналістичних обліках, залежить успіх усього розслідування.

Список використаних джерел

1. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування : монографія. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.
2. Пиріг І. В., Приходько В. О. Криміналістичні обліки: проблеми класифікації. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики : збірник наукових праць / редкол. : О. М. Ключев, В. Ю. Шепітько та ін.* Харків : Право, 2021. Вип. 23. С. 45–60.
3. Салтевський М. В. Криміналістика (у сучасному вигляді) : підруч. Київ : Кондор, 2005. 588 с.
4. Настільна книга слідчого : наук.-практ. видання для слідчих і дізнавачів / Панов М. І., Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. та ін. Київ : Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 720 с.
5. Kosyuchenko O., Rybalchenko L. Peculiarities of using visual means of information and analytical activity in legal and law enforcement sphere. *Philosophy, economics and law review*. 2022. Vol. 1. No. 4. P. 161–169.
6. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : наказ МВС України від 13.06.2018 р. № 497. URL : <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/06.html>.
7. Плетенець В. М. Використання можливостей інформаційного забезпечення в подоланні протидії досудовому розслідуванню. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 1(120). С. 239–244.
8. Про затвердження Інструкції з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України : наказ МВС України від 10.09.2009 р. № 390. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Надійшла до редакції 08.03.2023

References

1. Pyrih, I. V. (2015) Teoretyko-prykladni problemy ekspertnoho zabezpechennya dosudovoho rozsliduvannya [Theoretical and applied problems of expert support of pretrial investigation] : monohrafiya. Dnipropetrovsk : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav ; Lira LTD, 432 p. [in Ukr.].
2. Pyrih, I. V., Prykhodko, V. O. (2021) Kryminalistychni obliky: problemy klasyfikatsiyi [Forensic records: problems of classification]. *Teoriya ta praktyka sudovoyi ekspertyzy i kryminalistyky : zbirnyk naukovykh prats / redkol. : O. M. Klyuyev, V. YU. Shepitko ta in. Kharkiv : Pravo, Vyp. 23. pp. 45–60. [in Ukr.].*
3. Saltevskiy, M. V. (2005) Kryminalistyka (u suchasnomu vyhlyadi) [Forensics (in its modern form)] : pidruch. Kyiv : Kondor. 588 p. [in Ukr.].
4. Nastilna knyha slidchoho [An investigator's desk book]: nauk.-prakt. vydannya dlya slidchykh i diznavachiv / Panov, M. I., Shepitko, V. Yu., Konovalova, V.O. ta in. Kyiv : Vydavnychyy Dim «In Yure», 2003. 720 p. [in Ukr.].
5. Kosyuchenko, O., Rybalchenko, L. (2022) Peculiarities of using visual means of information and analytical activity in legal and law enforcement sphere. *Philosophy, economics and law review. Vol. 1. No. 4. pp. 161–169.*
6. Pro zatverdzhennya Instruksiyi z formuvannya ta vedennya informatsiyoi pidsystemy «Harpu» informatsiyno-telekomunikatsiyoi systemy «Informatsiynyy portal Natsional'noyi politysiy Ukrainy» [About the approval of the Instructions for the formation and management of the information subsystem «Harpoon» of the information and telecommunications system «Information Portal of the National Police of Ukraine»] : nakaz MVS Ukrainy vid 13.06.2018 r. № 497. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/06.html>. [in Ukr.].
7. Pletenets, V. M. (2022) Vykorystannya mozhlyvostey informatsiyoho zabezpechennya v podolanni protydyi dosudovomu rozsliduvannyu [Using the possibilities of information support in overcoming resistance to pretrial investigation]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vntrishnikh sprav. № 1(120). pp. 239–244. [in Ukr.].*
8. Pro zatverdzhennya Instruksiyi z orhanizatsiyi funktsionuvannya kryminalistychnykh oblikiv ekspertnoi sluzhby MVS Ukrainy [On the approval of the Instructions on the organization of the functioning of forensic records of the expert service of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]: nakaz MVS Ukrainy vid 10.09.2009 r. № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>. [in Ukr.]

ABSTRACT

Ihor Pyrih, Serhii Prokopov. Possibilities of using forensic records during criminal offenses investigation. The article focuses on the practical use of forensic records in the investigation of criminal offenses. Attention is focused on the use of operational-search and information-reference records to solve identification and diagnostic tasks of the investigation. The peculiarities of using certain types of records to solve specific tasks of the investigation at the initial and subsequent stages of the investigation are considered, depending on the tasks of the investigation and the investigative situation that has developed at a certain stage of the investigation.

At various stages of the investigation, the investigator has to solve a number of tasks of a diagnostic nature: putting forward versions; establishment of signs of the suspect, his place of possible appearance; establishing the mechanism of committing the crime; goals and motives, etc. Identification tasks also need to be solved, consisting in the identification of: the identity of the suspect; traces of hacking tools, shoes, vehicles, etc. These tasks are performed by the complex use of records for informational reference and search purposes.

It was concluded that the information contained in forensic records is used throughout the investigation. The types of forensic records that need to be used, the amount of necessary information is determined by the investigator depending on the investigative situation and the availability of factual data that are in the materials of the criminal proceedings at the moment. The success of the entire investigation depends on the skillful and prompt use of information contained in forensic records.

Keywords: *criminal proceedings, forensic records, investigator, investigation stages, typical investigative situations, information systems.*